

BirdLife Suomi ry BirdLife Finland rf
Annankatu 29 A 16, 00100 HELSINKI
Puh. (09) 4135 3300, fax (09) 4135 3322
Sähköposti: toimisto@birdlife.fi
www.birdlife.fi

Vastaanottaja:
Kymenlaakson liitto
virasto@kymenlaakso.fi

Asia: Lausunto Kymenlaakson vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

BirdLife Suomi kiittää Kymenlaakson liittoa lausuntopyynnöstä ja lausuu osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta mielipiteenään seuraavaa.

Osallistumis- ja arviointivaihe on tärkeä osa kaavatyötä, koska siinä määritellään kaavaan liittyvien selvitysten määrä, laatu ja laajuus. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ei juuri avata tekeillä tai suunnitelmissa olevia selvityksiä siten, että niiden tarkempi kommentointi olisi mahdollista. Suunnitelmaa olisi tärkeä kehittää siten, että selvitysten suunniteltu sisältö ja laajuus yksilöitäisiin.

Luonnon monimuotoisuuden suojeleminen

Suomi on kansainvälisin sopimuksin sitoutunut suojelemaan 30 % pinta-alastaan, ja siitä 10 % tiukasti, vuoteen 2030 mennessä. Nämä sitoumukset tulee huomioida myös maakuntakaavan suunnittelussa, erityisesti viherrakenteen täydennystarpeita käsittelevässä selvityksessä. Sitoumusten painoarvoa kasvattaisi niiden lisääminen kaavassa huomioitavien valtakunnallisten ohjelmien ja suunnitelmien luetteloon.

Luonnonsuojelualueiden osalta sitoumukset tarkoittavat pinta-alan tuntuvaa lisäämistä kaava-alueella. Nykyisten suojelualueiden laajentamista ja uusien alueiden perustamista tuleekin edistää jo kaavatyön varhaisessa vaiheessa ja pyrkiä tuomaan sitovat aluevaraukset kartoille mahdollisimman pian. Suojeltua pinta-alaa on perusteltua lisätä myös asutuskeskusten lähistöllä, jolloin tuetaan samalla virkistyskäyttöä ja matkailua. Maakuntatasolla on huolehdittava myös ekologisten yhteyksien vahvistamisesta riittävän sitovin kaavamerkinnöin.

Kaavatyön ja Kymenlaakson käynnissä olevan LUMO-ohjelman toimeenpanosuunnitelman yhteyttä ei avata lainkaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. LUMO-ohjelman toimeenpanosuunnitelma on keskeinen työkalu luonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi ja lisäämiseksi alueella ja pidämme tärkeänä, että sen merkitys tunnustetaan myös maakuntakaavatyössä.

Maakunnallisesti tärkeät lintualueet

Raportti Kymenlaakson maakunnallisesti tärkeistä lintualueista julkaistiin vuonna 2015 ja on saatavissa täällä: <https://tiedostot.birdlife.fi/alueet/maali/kylymaali-2015-raportti.pdf>

Nähtävillä olevassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ei mainita maakunnallisesti tärkeät lintualueet -raporttia kaavan taustamateriaalina. Raportti esittelee tiedot maakunnan tärkeimmistä

lintualueista niin pesivän kuin levähtävänkin linnuston osalta. Pidämme välttämättömänä, että raportissa esitetyt maakunnallisesti tärkeät lintualueet huomioidaan kaavatyössä systemaattisesti.

Aurinkovoima

Nähtävillä olevassa suunnitelmassa jää täysin auki aurinkoenergian sijoitteluun liittyvän selvityksen (Kymenlaakson vetylaakso -selvitys: vety- ja aurinkoenergia) sisältö ja laajuus. Aurinkoenergian rakentaminen maakunnan alueella lisääntyy joka tapauksessa huomattavasti lähitulevaisuudessa, joten pidämme kattavaa selvitystä välttämättömänä. Vauhdikkaasti etenevien aurinkoenergiainhankkeiden osalta on pidettävä huoli siitä, että voimalat sijoitetaan luontoarvoiltaan vähäisiin paikkoihin. Lisäksi on huolehdittava siitä, että hankkeet sijoittuvat sellaisille alueille ja toteutetaan siten, että ne tuottavat merkittäviä ilmastohyötyjä verrattuna kyseisen alueen vallitsevaan tai muuhun maankäyttöön ja ovat hiilinegatiivisia. Näin ne ovat linjassa kaavan läpileikkaavan teeman (ilmastonmuutoksen hillintä- ja sopeutuminen) kanssa.

Suuret aurinkovoimalat ovat mielestämme kiistatta maakuntakaavoilla ohjattavaa maankäyttöä. Ne ovat jopa useiden neliökilometrien suuruisia hankkeita, joiden sijoittumiseen vaikuttavat nykyisten ja tulevien voimajohtoverkkojen ja niiden liityntäpisteiden sijainti, ja joiden toteutukseen liittyy muun muassa voimajohtoyhteyden rakentaminen. Esitämme siksi jo näin kaavaprosessin alkuvaiheessa, että teollisen mittaluokan aurinkovoimaloiden sijaintipaikat osoitetaan maakuntakaavassa omilla kaavamerkinnöillään.

Huomautamme lisäksi, että teollisen mittakaavan aurinkovoimaloiden ympäristövaikutuksista on Suomessa hyvin niukasti tutkimustietoa. Siksi aurinkovoimalle soveltuvien alueiden valitsemisessa tulee noudattaa varovaisuusperiaatetta. Esimerkiksi maakunnallisesti tärkeille lintualueille (MAALI-alueet) teollisen mittakaavan voimaloita ei tule osoittaa.

Tuulivoima

Nähtävillä olevassa suunnitelmassa jää täysin auki tuulivoimaan sijoitteluun liittyvän selvityksen (Kymenlaakson tuulivoimaselvitys 2025) sisältö ja laajuus. Maakuntaliiton nettisivujen mukaan selvityksen on tarkoitus valmistua jo syksyllä 2025.

Kymenlaakson alueella on nykyisin hyvin niukasti tuulivoimaa. Tulevaisuudessa potentiaalisia tuulivoimala-alueita voi kuitenkin olla alueella huomattava määrä. Siihen on syytä varautua jo uuden maakuntakaavan selvitysvaiheessa. Pidämme tärkeänä, että edellä mainittu selvitys toteutetaan riittävässä laajuudessa ja potentiaalisia aluevarauksia tarkastellaan jo tässä vaiheessa kriittisesti erityisesti suhteessa maakunnallisesti tärkeisiin lintualueisiin ja lintujen päämuuttoreitteihin. Päämuuttoreittien osalta vuonna 2023 päivitetty selvitys on saatavilla täältä:

<https://tiedostot.birdlife.fi/pdf/lintujen-paamuuttoreitit-raportti-2023-birdlife.pdf>

Pyydämme Kymenlaakson liittoa huomioimaan edellä esittämämme

BirdLife Suomen puolesta

Aki, Arkiomaa, toiminnanjohtaja